

Udskriftsdato: 19. december 2025

VEJ nr 19 af 04/04/2008 (Historisk)

Vejledning om EU/EØS-borgeres adgang til kontanthjælp og starthjælp

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdsdirektoratet, j.nr. 07-22-0019

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 322 af 21/04/2009 - VEJ nr 9468 af 30/06/2014

Vejledning om EU/EØS-borgeres adgang til kontanthjælp og starthjælp

Indledning

Borgere fra i alt 31 lande kan frit bevæge sig inden for landene, og således også rejse til Danmark. Det betyder, at kommunerne skal tage stilling til, hvilke rettigheder borgere fra andre medlemslande har i forhold til de ydelser, der ydes efter lov om aktiv socialpolitik.

Der er 27 medlemslande i EU. Hertil kommer 3 EØS-lande, samt gennem en særlig aftale om fri bevægelighed - Schweiz. I denne vejledning dækker begrebet »EU-borgere« borgere fra alle disse lande.

EU-lande pr. 1. januar 2007:

Belgien, Bulgarien, Cypern (den græske del), Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig.

EØS-lande:

Island, Liechtenstein, Norge.

Særlig aftale med EU:

Schweiz.

Vejledningen indledes med en redegørelse for retsgrundlaget og en række definitioner på de persongrupper, som forvaltningerne kan komme i berøring med. Herefter følger en beskrivelse af aktivlovens bestemmelser i lyset af EU-reglerne.

1. Retsgrundlaget

EU-borgere har som udgangspunkt fri adgang til at rejse til et andet medlemsland, fx for at arbejde. Det følger af Traktaten (TEF), EØS-aftalen og aftalen mellem EU og Schweiz om fri bevægelighed. Unionsborgeres ret til fri bevægelighed er udmøntet i direktivet om indrejse og ophold - 2004/38 af 29. april 2004 om fri bevægelighed og opholdsret for unionsborgerne og deres familiemedlemmer, og de vandrende arbejdstagers rettigheder er udmøntet i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (forordning 1612/68). Der gælder særlige regler for borgere fra visse medlemslande som følge af overgangsordninger. Disse særlige regler er beskrevet i bilag 3 til vejledningen.

For at afgøre om en EU-borger har ret til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, er det nødvendigt at kende borgerens opholdsgrundlag. Ophold i et andet EU-land er som udgangspunkt betinget af, at man kan forsørge sig selv. Når man har opnået en vis tilknytning til opholdslandet lempes dette krav. For eksempel har vandrende arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende krav på ligebehandling med opholdslandets egne borgere bl.a. når det gælder såkaldte »sociale fordele«, som fx kontanthjælp.¹⁾ Familiemedlemmer til fx vandrende arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende kan også få afledet ret til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, jf. nedenfor. Det følger blandt andet af artikel 7, stk. 2, i forordning 1612/68. Denne bestemmelse er nærmere beskrevet i bilag 2, punkt 3.

2. Definitioner

Kommunerne skal ikke tage stilling til spørgsmål om retten til ophold, men alene sikre sig, at opholdsgrundlaget er i orden. Spørgsmål om opholdsret rettes til statsforvaltningerne.

I bilag 2 findes en mere udførlig gennemgang af de definitioner, der anvendes i vejledningen.

2.1. Hovedpersoner

Denne vejledning anvender »hovedperson« om en EU-borger, der her i landet har en selvstændig opholdsret efter EU-reglerne. Hovedpersonen er den person, som evt. familiemedlemmer afleder rettigheder fra.

Hovedpersonerne er i reglen arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, men også studerende, personer med tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv og pensionister kan være »hovedpersoner«⁽²⁾.

2.2. Vandrende arbejdstagere

2.2.1. »Vandrende«

Ved »vandrende« forstås at arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende er rejst fra et medlemsland til et andet og derved har haft berøring til mere end et EU-land.

I lyset af EF-Domstolens praksis, fx i forhold til Unionsborgerskabet, kan der ikke stilles krav om, at en person, der er rejst til et andet medlemsland, skal have været arbejdstager i det tidligere opholdsland for at kunne anses som »vandrende arbejdstager« i det aktuelle opholdsland.

2.2.2. »Arbejdstagere«

Begrebet »arbejdstagere« er ikke defineret i EF-traktaten eller den afledte ret. EF-Domstolen har imidlertid slået fast, at der er tale om et fælles-europæisk begreb, der ikke må fortolkes for snævert.

Udgangspunktet er, at en arbejdstager er en person, der i en vis periode præsterer en ydelse mod vederlag for en anden og efter dennes anvisninger. Det skal være udtryk for faktisk og reel økonomisk aktivitet. Beskæftigelse, der kun har karakter af at være et marginalt supplement til det, personen lever af, falder uden for begrebet. Det afhænger af en konkret vurdering, om der er tale om en reel økonomisk aktivitet.

Arbejdsdirektoratet har i orienteringsskrivelse af 26. april 2004 meddelt, at kommunerne kan anvende en vejledende tidsgrænse for, hvornår der er tale om en reel økonomisk aktivitet. Den vejledende tidsgrænse kan benyttes, hvor et ansættelsesforhold på forhånd er aftalt til at have en kort varighed, og der opstår behov for at afgøre, om en person er arbejdstager. Ansættelsesforhold på mere end 10 uger vil normalt betyde, at der er tale om en reel økonomisk aktivitet, og vil dermed give personen arbejdstagerstatus. Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde konkret vurdere den enkelte persons status som arbejdstager. Her kan den vejledende tidsgrænse få betydning.

Status som arbejdstager mistes som udgangspunkt ved arbejdsforholdets ophør. Ledige arbejdstagere, der reelt søger arbejde i værtslandet, anses dog fortsat som arbejdstagere, så længe de står til rådighed for arbejdsmarkedet og søger arbejde. Arbejdstagerstatus kan også bevares, hvis den ledige arbejdstager begynder en erhvervskvalificerende uddannelse.

2.2.3. »Førstegangsarbejdssøgende«

EU-borgere kan frit rejse til et andet EU-land for at søge arbejde. Da kontanthjælp og starthjælp ikke er en særlig støtte til arbejdssøgning, har EU-borgere, der søger arbejde i Danmark som førstegangsarbejdssøgende, ikke ret til denne hjælp. Sådanne »førstegangsarbejdssøgende« er således EU-borgere, der søger arbejde, men endnu ikke har fundet arbejde, der har givet dem status som arbejdstager i opholdslandet.

2.2.4. »Grænsearbejdere«

En grænsearbejder er en person, der er beskæftiget på én medlemsstats område og bosat på en anden medlemsstats område, som han vender tilbage til mindst en gang om ugen.

En grænsearbejder, der bor i Danmark, og indtil ledigheden arbejdede i et andet EU- eller EØS-land, skal ved ledighed stilles som en arbejdstager, der er blevet ledig efter arbejde i Danmark.

En grænsearbejder, der bor i et andet EU- eller EØS-land, og indtil ledigheden arbejdede i Danmark, skal ved ledighed have evt. hjælp fra myndighederne i bopælslandet.

2.3. Familiemedlemmerne

Familiemedlemmer kan få en afledet adgang til evt. hjælp fra hovedpersonen. En person, der opholder sig i Danmark som familiemedlem til en vandrende arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende m.v. har samme adgang til ydelser som hovedpersonen. Familiemedlemmet afleder denne adgang fra den vandrende arbejdstager m.v. (hovedpersonen) og skal derfor også ligebehandles med opholdslandets egne borgere i samme situation.

Familiemedlemmer er en bred kreds af personer, der faktisk er blevet forsørget af hovedpersonen. Det er udlændingemyndighederne, der afgør, hvilke personer der i forhold til hovedpersonen udgør familiemedlemmer.

I bilag 2 gennemgås hvem der anses for at være familiemedlemmer i forhold til EU-reglerne.

Udlændingemyndighederne kan oplyse om betingelserne for, at en EU-borger kan få sin familie hertil.

3. Kontanthjælp, starthjælp eller anden hjælp

Med udgangspunkt i bestemmelserne i lov om aktiv socialpolitik beskrives mulighederne for at modtage ydelser efter loven.

Der skal ikke altid udbetales ydelser til EU-borgere, der opholder sig i Danmark. Ophold i et EU-land sker ofte på betingelse af, at man kan forsørge sig selv.

§ 3

Enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

3.1. Lovligt ophold i Danmark

Efter lov om aktiv socialpolitik har enhver, der opholder sig lovligt i Danmark i princippet ret til hjælp efter loven. Loven stiller ikke krav om fx hvilket land ansøgeren skal komme fra, og kommunen kan derfor principielt yde hjælp til alle uanset nationalitet.

Samtidig er det, jf. ovenfor, en generel forudsætning for en udlændings ophold her i landet, at den pågældende enten er i stand til at forsørge sig selv eller har adgang til forsørgelse her i landet. Heri indgår ikke offentlig forsørgelse. Den ret, som en EU-borger, fx som turist, har til at opholde sig her i landet i en periode, medfører ikke ret til offentlig forsørgelse.

Nordiske statsborgere kan uden særlig tilladelse indrejse, opholde sig og arbejde i Danmark. Det fremgår af udlændingelovens § 1.

Det er kommunens pligt at sikre sig, at en ansøger har lovligt ophold. Kommunen bør i den forbindelse kontakte udlændingemyndighederne for at få afklaret, om en udlænding har lovligt ophold.

Hvis en nordisk statsborger med forudgående tilknytning til Danmark – fx i forbindelse med arbejde, samliv eller ægteskab – får behov for økonomisk hjælp, kan der ydes hjælp til forsørgelse, hvis personen opfylder de almindelige betingelser for hjælp. Det betyder bl.a., at personen skal have været udsat for en social begivenhed, som medfører, at personen ikke kan forsørge sig selv, personen skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, osv.

Nordiske statsborgere, som får behov for vedvarende hjælp (dvs. hjælp i mere end 6 måneder) kan hjemsendes - dog efter en vurdering af personens tilknytning til Danmark. Efter den nordiske konvention om social bistand og sociale tjenester kan en nordisk statsborger ikke hjemsendes på grund af vedkommendes behov for social bistand, hvis familieforhold, tilknytning til Danmark eller omstændighederne i

øvrigt taler for, at personen bør blive her. Nordiske statsborgere kan ikke hjemsendes, hvis de har boet i Danmark i mere end 3 år.

En ansøger skal naturligvis opfylde de betingelser, der gælder for de enkelte ydelser. I forhold til udlændinge kan der normalt alene blive tale om en hjælp i forbindelse med hjemrejse. En turist vil ikke kunne få dækket noget af sit ophold fra det offentlige her i landet. En nødstedt turist, der ikke har adgang til hjælp fra anden side, vil kunne modtage hjælp til hjemrejse, evt. efter lovens § 81 og normalt mod tilbagebetaling.

Eksempel 1: En belgisk interrailer har mistet sine papirer, penge og bagage. Hun henvender sig til kommunen, der vil kunne yde hende hjælp til hjemrejsen efter lovens § 81.

Kommunen skal henvise udlændinge, som søger om hjælp og som ikke opholder sig lovligt her i landet, til politiet med henblik på vurdering af spørgsmålet om udsendelse. Politiet kontakter herefter Udlændingeservice, der som udgangspunkt har forsørgelsesforpligtelsen over for udlændinge, der opholder sig ulovligt i landet.

§ 11

Stk. 3. Retten til kontanthjælp er tillige betinget af, at ansøgeren har opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år. For personer, der som følge af denne betingelse har haft ret til eller ville have haft ret til starthjælp, er retten til kontanthjælp endvidere betinget af, at ansøgeren har haft ordinær beskæftigelse her i riget i en tid, som sammenlagt svarer til fuldtidsbeskæftigelse i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 8 år.

Stk. 4. I beregningen af opholdstiden efter stk. 3, 1. pkt., indgår perioder, hvor ansøgeren har haft folkeregisteradresse her i riget, medmindre særlige grunde fører til et andet resultat. Ophold i udlandet i perioder på sammenlagt højst 2 måneder pr. kalenderår i forbindelse med ferie, studierejser, tjeneste- og forretningsrejser m.v. ligestilles med ophold her i riget, hvis personen har beholdt sin bopæl i Danmark.

Stk. 5. Opgørelse af beskæftigelsen efter stk. 3, 2. pkt., for personer uden fastsat arbejdstid og for personer beskæftiget ved selvstændig virksomhed sker efter reglerne i § 13, stk. 13 og 14.

Stk. 6. Kravet om, at ansøgeren skal have opholdt sig her i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år, og kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i Danmark i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 8 år gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælp.

pen. Endvidere gælder kravet om ordinær fuldtidsbeskæftigelse i Danmark i 2 år og 6 måneder inden for de seneste 8 år ikke for førtidspensionister, der ikke modtager fuld førtidspension efter lov om social pension på grund af betingelserne om optjening eller en tilsvarende pension fra et andet EU/EØS-land, eller for personer, der har nået folkepensionsalderen, jf. lov om social pension.

Stk. 7. Kommunen træffer afgørelse om retten til forsørgelse i form af kontanthjælp eller starthjælp. Ansøgeren har pligt til at bidrage med oplysninger, der er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp ansøgeren er berettiget til. Hvis personen ikke kan dokumentere, at opholds- og beskæftigelseskravet i stk. 3 eller 4 er opfyldt, yder kommunen starthjælp.

3.2. Kontanthjælp eller starthjælp

3.2.1. Opholdskrav

For at opnå ret til kontanthjælp skal ansøgeren have opholdt sig i riget i sammenlagt 7 år inden for de seneste 8 år. Ellers yder kommunen starthjælp, forudsat betingelserne for udbetaling i øvrigt er til stede.

Kommunen afgør som udgangspunkt opholdstiden på baggrund af oplysninger om, hvor længe ansøgeren har haft folkeregisteradresse i riget. Der kan dog være særlige grunde til, at kommunen i den konkrete situation skal vurdere anderledes. Det kan fx være, at den pågældende trods en pligt til at oplyse om udrejse ikke har gjort det. Desuden kan kortere ophold i udlandet have betydning for retten til kontanthjælp, selv om der ikke består en pligt til at afmelde sig cpr-registret i perioden.

Kommunen skal ikke trække perioder i udlandet fra opholdstiden i Danmark,

- hvis ansøgeren har beholdt sin bopæl her i landet, og
- perioderne i udlandet ikke har en varighed på mere end sammenlagt 2 måneder i løbet af et kalenderår. Forretningsrejser, besøg hos slægtninge, studierejser og ferierejser, der tilsammen er på højst 2 måneder i løbet af et kalenderår vil således fortsat blive beregnet som ophold i Danmark.

Ansøgeren har selv pligt til at give kommunen oplysninger om, at han opfylder opholdskravet. Det er ansøgeren, der skal kunne dokumentere, at opholdskravet er opfyldt. Hvis dokumentationen ikke er fyldestgørende, yder kommunen starthjælp.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse, offentliggjort som A-31-05, at en ansøger ikke kunne anses for at have haft ophold i Danmark i den periode, hvor han havde været udvist af Danmark, selv om udvisningen viste sig at være uretmæssig.

Ankestyrelsen fandt i principafgørelse, offentliggjort som A-38-04, at ophold i udlandet ud over 2 måneder uanset formålet ikke kunne medregnes i opholdsperioden i Danmark.

3.2.2. *Beskæftigelseskrav*

For at starthjælpsmodtagere kan overgå til kontanthjælp efter 7 år, skal modtageren have haft ordinær fuldtidsbeskæftigelse i Danmark i 2½ år inden for de seneste 8 år.

Beskæftigelseskravet gælder for personer, der - som følge af betingelsen om 7 års ophold i Danmark inden for de seneste 8 år - ikke har været berettiget til kontanthjælp, men alene har haft ret til eller ville have haft ret til starthjælp.

Beskæftigelseskravet trådte i kraft den 1. maj 2007. Det gælder for indvandrere, flygtninge og danske statsborgere, der er indrejst i Danmark efter 1. juli 2006. Det betyder, at kravet om beskæftigelse tidligst får virkning for personer, der ansøger om kontanthjælp efter den 1. juli 2013.

Der er en overgangsregel, der medfører, at det nye beskæftigelseskrav alene omfatter personer, der indrejser i landet efter 1. juli 2006 efter et ophold i udlandet af mere end 12 måneders varighed. Udlandsophold før 1. juli 2005 indgår ikke i beregningen af de 12 måneder. Princippet er, at det er en ny 7-års periode, der udløser beskæftigelseskravet.

EU-borgere er undtaget fra beskæftigelseskravet, hvis de er berettigede til kontanthjælp efter EU-retten. Det vil de typisk være, hvis de har status som arbejdstagere. Det vil sige, at de har haft ordinært arbejde af en vis varighed her i landet og herefter har mistet det.

Heller ikke førtidspensionister og personer over pensionsalderen er omfattet af kravet.

Det er ansøgeren selv, der skal dokumentere, at han/hun opfylder beskæftigelseskravet. Hvis ansøgeren ikke kan dokumentere, at kravet er opfyldt, kan kommunen alene yde starthjælp.

Beskæftigelsen opgøres i arbejdstimer. For at opfylde beskæftigelseskravet skal ansøgeren have haft 4.810 arbejdstimer inden for de seneste 8 år. Det svarer til 2½ år med 37 arbejdstimer om ugen. Det er også muligt at opfylde kravet ved deltidsarbejde i en længere periode, når blot det samlede timetal udgør mindst 4.810 timer.

Kun ordinært og udstøttet arbejde kan indgå i beregningen. Der skal være tale om sædvanligt, lønnet arbejde.

Der henvises til orienteringsbrev til kommunerne nr. 13/07 af 22. august 2007, hvor der findes yderligere oplysninger om beskæftigelseskravet.

I det følgende beskrives forskellige situationer, hvor opholds- og beskæftigelseskravet ikke er opfyldt, men hvor andre forhold får betydning for retten til ydelser efter loven.

A) Opfylder ikke opholds- og beskæftigelseskravet – men har arbejdstagerstatus

Selvom opholds- eller beskæftigelseskravet ikke er opfyldt, har EU-borgere, der er berettiget til hjælpen efter EU-retten, mulighed for at modtage kontanthjælp. Lovens angivelse af »EU-retten« henviser til forordning 1612/68 om arbejdskraftens fri bevægelighed inden for Fællesskabet og til EF-domstolens praksis vedrørende arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende.

EU-retten i sig selv angiver ikke, om en person har ret til hjælp i fx Danmark. Det følger af kravet om ligebehandling, at vandrende arbejdstagere, der er blevet arbejdstagere i Danmark, skal have samme ret til hjælp, som andre arbejdstagere i Danmark. For at opnå ret til kontanthjælp efter EU-retten skal ansøgeren således aktuelt have arbejdstagerstatus eller EU-retlig beskyttelse som selvstændig erhvervsdrivende i Danmark. I de tilfælde, hvor en EU-borger ikke har været erhvervsaktiv under sit ophold i Danmark, men har levet af egne midler og herefter får behov for hjælp efter lov om aktiv socialpolitik, følger det dog af EU-retten, at en sådan person kan have adgang til hjælp. Kommunen bør i den situation kontakte

udlændingemyndighederne for at afklare, om EU-borgeren fortsat har lovligt ophold og i øvrigt forud for henvendelsen til udlændingemyndighederne underrette ansøgeren herom.

Om arbejdstagerstatus henvises til afsnit 2.2.2, samt bilag 2, afsnit 2, om sociale fordele.

EU-borgere, herunder også danske statsborgere, der efter en periode i et andet EU-land, har opnået arbejdstagerstatus på det danske arbejdsmarked, vil uanset opholds- og beskæftigelseskravet i lov om aktiv socialpolitik kunne modtage kontanthjælp.

Ankestyrelsen fastslog i principafgørelse, offentliggjort som A-1-06, at opholdstid i et andet EU-land kunne sidestilles med opholdstid her i riget, hvis ansøgeren havde haft arbejde i Danmark efter ankomsten til Danmark. Hvis dette ikke var tilfældet, var den pågældende alene berettiget til starthjælp.

Betydningen af ansøgerens status som arbejdstager belyses ved nedenstående eksempler. Da beskæftigelseskravet først får virkning fra 2013, er det ikke medtaget i eksemplerne.

Eksempel 2: En dansker vender efter 6 års arbejde i Ungarn hjem til Danmark. Indtil han har arbejdet i Danmark i tilstrækkeligt omfang til at være arbejdstager i EU-retlig forstand, vil han som uforsikret ledig alene kunne modtage starthjælp. Når arbejdstagerstatus er opnået, vil der være mulighed for at udbetale kontanthjælp.

Eksempel 3: En dansker, der har arbejdet 36 år i Sydamerika, vender hjem til Danmark og er ledig. Da 7-års kravet ikke er opfyldt, er der alene mulighed for at udbetale starthjælp. (Ingen arbejdstagerstatus i Danmark).

Eksempel 4: En dansker får efter 9 års ophold i Tyskland vikararbejde i 2 uger i Danmark. Han søger derefter om hjælp. Hvis kommunen har en formodning om, at arbejdsforholdet ikke er reelt, og der ikke er andre konkrete forhold, der ville kunne støtte arbejdstagerstatus efter EU-reglerne, kan han ikke anses for arbejdstager i Danmark. Kommunen kan i den situation alene udbetale starthjælp.

Eksempel 5: En franskmænd, der indtil indrejsen i Danmark var subsistensløs i Frankrig, har arbejdet i 3 måneder i Danmark, hvorefter han bliver ledig. Efter 3 måneders almindeligt arbejde i Danmark er han arbejdstager og har dermed ret til kontanthjælp, hvis han i øvrigt opfylder betingelserne. Ved fortsat ledighed hører kommunen udlændingemyndighederne, om han fortsat har arbejdstagerstatus.

Status som arbejdstager mistes som udgangspunkt ved arbejdsforholdets ophør. Dette udgangspunkt modificeres dog ved, at personer, der reelt søger beskæftigelse i opholdslandet, fortsat anses for arbejdstagere, så længe de aktuelt og potentielt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Selv om en person ikke længere er omfattet af arbejdstagerbegrebet, fordi arbejdsforholdet er ophørt, beholder denne visse rettigheder som følge af den tidligere status som arbejdstager. EF-Domstolen har slået fast, at visse fordele kan påberåbes af en person, som har været arbejdstager, selv om personen ikke længere er omfattet af arbejdstagerbegrebet.

For personer, som søger arbejde for første gang i en anden medlemsstat, er situationen en anden, idet disse endnu ikke har opnået arbejdstagerstatus. Se nærmere herom nedenfor.

§ 12 a

Personer og deres familiemedlemmer, som har ret til at opholde sig her i landet i medfør af de fællesskabsretlige regler om ophold for førstegangsarbejdssøgende, og personer, der har ret til ophold i op til 3 måneder uden administrative betingelser, kan alene få hjælp i forbindelse med hjemrejse.

B) Opfylder ikke opholds- og beskæftigelseskravet – men er førstegangs-arbejdssøgende eller har ophold i 3 måneder uden administrative betingelser

EU-borgere har efter EU-retten ret til at opholde sig i Danmark i op til 6 måneder for at søge arbejde. Perioden kan forlænges, hvis borgeren aktivt søger arbejde og har reelle muligheder for at opnå ansættelse.

Det forudsættes såvel i EU-retten som i dansk ret, at førstegangs-arbejdssøgende kan forsørge sig selv, og der vil derfor alene kunne ydes hjælp til hjemrejse. EU-borgere, der opholder sig i landet som førstegangsarbejdssøgende, og deres familie, har alene mulighed for at modtage hjælp i forbindelse med hjemrejse. Det vil typisk omfatte dækning af udgifter til fornødenheder i ventetiden, til billet og til nødvendige udgifter under rejsen for pågældende og medrejsende familiemedlemmer. Denne hjælp ydes efter de sædvanlige principper efter § 81 i lov om aktiv socialpolitik. Hjælpen kan ydes med tilbagebetalingspligt, hvis betingelserne for at kræve tilbagebetaling er opfyldt.

EU-borgere har ret til at opholde sig i op til 3 måneder i Danmark uden administrative betingelser. Det kan fx være borgere fra et andet EU-land, der besøger venner eller familie i Danmark, på samme måde som en dansker også kan tage ophold i et andet EU-land.

Også personer, der opholder sig uden administrative betingelser, har alene krav på hjælp til hjemrejse.

Eksempel 6: En belgier, der har arbejdet i 6 år i Belgien, rejser til Danmark for at finde et arbejde, men ønsker hjælp i den første tid. EU-retten giver ham ikke ret til hjælp til forsørgelse, og han kan alene få hjælp i forbindelse med hjemrejsen, jf. § 12a. (Ingen arbejdstagerstatus i Danmark).

Eksempel 7: En tysker rejser til Danmark for at arbejde i en periode. Han har aftalt med en ven at hjælpe ham i hans firma i 2 uger. Dette er ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at han har arbejdstagerstatus efter EU-reglerne. Han kan derfor ikke anses for arbejdstager, og han har alene ret til hjælp i forbindelse med hjemrejsen, jf. § 12a. Han kan alternativt vælge at opholde sig i Danmark som arbejdssøgende, men han skal i den situation forsørge sig selv.

Eksempel 8: En polak rejser til Danmark for at få arbejde. Hun ønsker hjælp, mens hun søger arbejde. Hun har ikke ret til hjælp til forsørgelse, og hun kan – hvis hun i øvrigt opfylder betingelserne – alene få hjælp i forbindelse med hjemrejsen, jf. § 12a.

C) Opfylder ikke opholds- og beskæftigelseskravet – men er familiemedlem til hovedperson i Danmark

a. Hovedpersonen er vandrende arbejdstager

Der skal være fri bevægelighed for arbejdskraften inden for Fællesskabet, jf. TEF artikel 39 og forordning 1612/68. Derfor må der ikke ske forskelsbehandling på grund af nationalitet af medlemsstaternes arbejdstagere.

Hvis hovedpersonen er vandrende arbejdstager, afleder familiemedlemmer rettigheder af denne.

Forordning 1612/68 kræver således, at arbejdstagere fra andre medlemsstater skal have de samme sociale og skattemæssige vilkår som indenlandske arbejdstagere. Dette er nærmere beskrevet ovenfor i afsnit 2.2. Den vandrende arbejdstagers ret til ligebehandling er udstrakt til også at omfatte arbejdstagerens familiemedlemmer, jf. afsnit 2.3. Det betyder, at ægtefællen til en vandrende arbejdstager (hovedpersonen) – uanset dennes nationalitet – vil kunne modtage kontanthjælp, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Eksempel 9: En tyrkisk kvinde er gift med en fransk mand, der arbejder i Danmark. Hun har måttet opgive sit arbejde i Frankrig, hvor de boede før, for at følge sin mand til Danmark. Hun ønsker hjælp, mens hun søger arbejde. Hun har ret til kontanthjælp i kraft af, at hun er familiemedlem til en EU-borger, der er arbejdstager i Danmark, hvis hun i øvrigt opfylder betingelserne – herunder at mandens indtægt ikke er for høj.

At manden ikke kan forsørge sin ægtefælle er i den forbindelse underordnet. Det afgørende er, at manden er arbejdstager, og ægtefællen derfor kan opnå ret til hjælp, hvis manden ikke tjener nok til at forsørge hende.

b. Hovedpersonen er ikke vandrende arbejdstager

Hvis hovedpersonen ikke er vandrende arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende m.v., vil et familiemedlem ikke være omfattet af de gunstige bestemmelser i EU-retten. (Der henvises til bemærkningen om EU-borgere uden erhverv men med tilstrækkelige midler, jf. afsnit A ovenfor).

I disse tilfælde vil kommunen - hvis opholdsgrundlaget er i orden - skulle tage stilling til, om familien/ægteparret er berettiget til starthjælp. Alene hvis familien/ægteparret opfylder opholds- og beskæftigelseskravet, kan der udbetales kontanthjælp.

Hvis de pågældende mister retten til ophold, vil kommunen skulle tage stilling til evt. hjælp til hjemrejse.

Eksempel 10: En dansk mand, der aldrig har arbejdet andre steder end her i landet, er for nylig blevet gift med en kvinde fra Thailand. Manden bliver arbejdsløs, og parret stiller sig til rådighed for arbejdsmarkedet og søger kontanthjælp, fordi de ikke kan finde arbejde. Forudsat hendes opholdstilladelse ikke inddrages, vil hun alene være berettiget til starthjælp, fordi manden ikke har rettigheder efter EU-retten, da han ikke er vandrende arbejdstager. Manden vil være berettiget til kontanthjælp, som nedsættes efter reglerne i lovens § 26, stk. 2.

I eksempel 10 vil kommunen få refunderet udgiften op til den sikkerhedsstillelse på 50.000 kr., som blev krævet, da ægtefællen fik opholdstilladelse.

§ 5

Personer, der opholder sig i udlandet, kan ikke få hjælp efter denne lov.

Stk. 2. Kommunen kan dog i særlige tilfælde tillade, at retten til hjælp bevares under kortvarige ophold i udlandet, hvis

- 1) modtageren deltager i aktiviteter, der er led i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller revalidering efter denne lov,
- 2) modtageren udøver aftalt eller fastsat samvær, som ikke kan foregå her i landet, med egne børn under 18 år,
- 3) modtageren har brug for nødvendig lægebehandling, som den pågældende ikke kan få her i landet, eller
- 4) der i øvrigt foreligger ganske særlige forhold, f.eks. besøg hos en nær pårørende, der er alvorligt syg.

Stk. 3. Det er en betingelse for at bevare hjælpen i udlandet, at opholdet ikke hindrer, at modtageren kan opfylde de almindelige betingelser for hjælp, herunder at den pågældende kan tage imod tilbud om arbejde eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

4. Ophold i udlandet

Det forhold, at retten til kontanthjælp er opnået efter de EU-retlige regler betyder ikke, at hjælpen kan medtages til udlandet. Hverken kontanthjælp eller starthjælp er eksportable efter EU-retten.

Personer, der opholder sig i udlandet, kan som udgangspunkt ikke modtage kontanthjælp. Kommunen kan dog i nærmere angivne tilfælde tillade, at hjælpen bevares under kortvarige ophold i udlandet.

Reglen om, at hjælpen kun kan ydes til personer, der opholder sig her i landet, er bl.a. begrundet i, at modtagerne skal stå til rådighed for et eventuelt job på det ordinære arbejdsmarked.

- 1) Også en EU-borger med opholdsgrundlag på baggrund af »tilstrækkelige midler til eget underhold« kan være berettiget til hjælp. Kommunen bør i den situation kontakte udlændingemyndighederne for at få afklaret, om EU-borgeren fortsat har lovligt ophold.
- 2) Studerende kan ikke modtage start- eller kontanthjælp, men det er ikke udelukket, at en medfølgende ægtefælle godt kan komme i en situation, hvor den pågældende kan være berettiget til kontanthjælp – forudsat at betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Bilag 1

Oversigt over danske og udenlandske statsborgeres adgang til hjælp efter lov om aktiv socialpolitik

Hovedperson	Danske statsborgere	EU/EØS borgere
1. Opfylder opholdskravet om 7 år indenfor de seneste 8 år, jf. § 11, stk. 3	Kontanthjælp (LAS § 3 og § 11, stk.3)	Kontanthjælp (LAS § 3 og § 11, stk.3)
2. Opfylder <u>ikke</u> opholdskravet og har <u>ikke</u> lovligt ophold.		Ingen hjælp. Henvises til udlændingemyndigheder (LAS § 3 og § 11, stk.3)
3. Opfylder ikke opholdskravet, men lovligt ophold og <u>A. Arbejdstagerstatus i DK</u>	Kontanthjælp (LAS § 3 og § 11, stk.4)	Kontanthjælp (LAS § 3 og § 11, stk.4)
<u>B. Ankommer fra land udenfor EU/EØS</u>	Starthjælp (LAS § 11, stk. 3 og 5)	Starthjælp (LAS § 11, stk. 3 og 5)
<u>førstegangss arbejdssøgende</u> <i>(har ikke arbejdstagerstatus i DK)</i>	Starthjælp (LAS § 11, stk. 3 og 5)	Hjælp til hjemrejse (LAS § 12 a/§ 81)

Familiemedlemmer	Danske statsborgere	EU/EØS borgere
<i>(har ikke arbejdstagerstatus i DK)</i> <i>Den person familiemedlemmet afleder ret fra er:</i> – <i>vandrende arbejdstager</i> – <i>ikke vandrende arbejdstager</i>	Kontanthjælp (1612/68) Starthjælp	Kontanthjælp (1612/68) Ingen hjælp/hjælp til hjemrejse (LAS § 12 a /§ 81)

Personer, der har ret til ophold efter EU-reglerne

1. Hovedpersonerne

Ved hovedperson forstås en EU-borger, der her i landet har en selvstændig opholdsret efter EU-reglerne.

1.1. Arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende

En EU-borger, der er arbejder eller selvstændig erhvervsdrivende her i landet, har ret til ophold her i landet ud over den periode, den pågældende i medfør af udlændingeloven i øvrigt kan tage ophold i Danmark.

En EU-borger, der enten uforskyldt har mistet sit arbejde i løbet af de første 12 måneder eller er uforskyldt arbejdsløs efter udløbet af en tidsbegrænset ansættelseskontrakt af mindre end 1 års varighed, bevarer som udgangspunkt sin status som arbejder eller selvstændig erhvervsdrivende i 6 måneder. De nærmere regler findes i Integrationsministeriets bekendtgørelse om ophold i Danmark for udlændinge omfattet af Den Europæiske Unions regler (EU-opholdsbekendtgørelsen).

Særligt for arbejdstagere, som er statsborgere i Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn bemærkes det, at disse dog først erhverver rettigheder, efter de har haft uafbrudt tilknytning til det danske arbejdsmarked i de seneste 12 måneder.

1.2. Grænsearbejdere

En grænsearbejder er en person, der er beskæftiget på én medlemsstats område og bosat på en anden medlemsstats område, som han vender tilbage til mindst én gang om ugen.

En grænsearbejder, der bor i Danmark, og indtil ledigheden arbejdede i et andet EU- eller EØS-land, skal stilles som en arbejder, der er blevet ledig efter arbejde i Danmark.

En grænsearbejder, der bor i et andet EU- eller EØS-land, og indtil ledigheden arbejdede i Danmark, skal have evt. hjælp fra myndighederne i bopælslandet.

1.3. Studerende

En EU-borger, der er indskrevet ved en privat eller offentlig uddannelsesinstitution, der er godkendt af eller finansieres af det offentlige med henblik på dér som hovedaktivitet at følge en uddannelse, herunder en erhvervsuddannelse, har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, den pågældende i medfør af udlændingelovens § 2, stk. 1, kan tage ophold i Danmark.

Det er dog en betingelse, at den pågældende råder over sådanne indtægter eller midler til sit underhold, at den pågældende kan forsørge sig selv.

Opholdsretten er endvidere betinget af, at den pågældende tegner en sygeforsikring, der dækker perioden, indtil den pågældende opnår ret til ydelser efter sundhedsloven, lov om sygehusvæsenet samt lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

1.4. Personer med tilstrækkelige midler

En EU-borger, der råder over sådanne indtægter eller midler til sit underhold, at den pågældende efter en konkret vurdering kan forsørge sig selv, har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, den pågældende i medfør af udlændingelovens § 2, stk. 1, kan tage ophold i Danmark.

Opholdsretten er betinget af, at den pågældende tegner en sygeforsikring, der dækker perioden, indtil den pågældende opnår ret til ydelser efter sundhedsloven, lov om sygehusvæsenet samt lov om svangerskabshygiejne og fødselshjælp.

1.5. Pensionister

Følgende personer har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, den pågældende i medfør af udlændingelovens § 2, stk. 1, kan tage ophold i Danmark:

- 1) En EU-borger, der har opnået den i lov om folkepension fastsatte alder for oppebærelse af folkepension eller ophører med lønnet beskæftigelse og går på førtidspension.
- 2) En EU-borger, der på grund af vedvarende uarbejdsdygtighed må ophøre med lønnet beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed.
- 3) En EU-borger, der har lønnet beskæftigelse eller udøver selvstændig erhvervsvirksomhed på en anden medlemsstats område, men med bopæl her i landet.

Perioder med uforskyldt arbejdsløshed, der er behørigt bekræftet af det kompetente jobcenter, og perioder uden arbejde, som den pågældende person ikke har indflydelse på, samt fravær fra arbejde eller ophør heraf på grund af sygdom eller ulykke betragtes som perioder med beskæftigelse.

2. Familiemedlemmer

Ved familiemedlem forstås:

- 1) en hovedpersons ægtefælle (en registreret partner sidestilles med en ægtefælle),
- 2) en hovedpersons efterkommere, der er under 21 år, og en hovedpersons ægtefælles efterkommere, der er under 21 år,
- 3) en hovedpersons efterkommere i øvrigt, som forsørges af hovedpersonen, og en hovedpersons ægtefælles efterkommere i øvrigt, som forsørges af hovedpersonen,
- 4) personer, der er beslægtet i opstigende linje enten med en hovedperson eller med hovedpersonens ægtefælle, når de forsørges af hovedpersonen,
- 5) en hovedpersons andre familiemedlemmer, hvis de i det land, de ankommer fra, forsørges af hovedpersonen eller er optaget i dennes husstand, eller
- 6) en hovedpersons andre familiemedlemmer, hvis alvorlige helbredsmæssige grunde gør det absolut nødvendigt, at hovedpersonen personligt plejer de pågældende.

Spørgsmål om opholdsret rettes til udlændingemyndighederne, det vil sige Statsforvaltningen eller Udlændingetjenesten.

2.1. Familiemedlemmer til arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende

Familiemedlemmer til arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, når de ledsager eller slutter sig til den pågældende og i forvejen har fast, lovligt ophold i et EU-land.

Opholdsretten for familiemedlemmer er, medmindre ganske særlige grunde taler derimod, betinget af, at EU-borgeren råder over sådanne indtægter eller midler til sit og sine familiemedlemmers underhold, at de pågældende efter en konkret vurdering kan forsørge sig selv.

Det samme gælder for familiemedlemmer til statsborgere i Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn, som lovligt har faktisk, lønnet beskæftigelse, og indtægterne herfra fremstår som mere end et marginalet supplement til de pågældendes indtægter eller midler i øvrigt.

2.2. Familiemedlemmer til studerende

Familiemedlemmer til en studerende har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, den pågældende i medfør af udlændingeloven kan tage ophold i Danmark, når de ledsager eller slutter sig til den pågældende og i forvejen har fast, lovligt ophold i et EU-land.

Opholdsretten er, medmindre ganske særlige grunde taler derimod, betinget af, at EU-borgeren råder over sådanne indtægter eller midler til sit og familiemedlemmernes underhold, at de pågældende efter en konkret vurdering ikke kan antages at ville falde det offentlige til byrde.

2.3. Familiemedlemmer til personer med tilstrækkelige midler

Familiemedlemmer til personer med tilstrækkelige midler har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, de pågældende i medfør af udlændingeloven kan tage ophold i Danmark, når de ledsager eller slutter sig til den pågældende og de i forvejen har fast, lovligt ophold i et EU-land.

Opholdsretten er, medmindre ganske særlige grunde taler derimod, betinget af, at EU-borgeren råder over sådanne indtægter eller midler til sit og familiemedlemmernes underhold, at de pågældende efter en konkret vurdering ikke kan antages at ville falde det offentlige til byrde.

2.4. Familiemedlemmer til pensionister m.v.

Familiemedlemmer til en pensionist m.v. har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, de pågældende i medfør af udlændingeloven kan tage ophold i Danmark, når de ledsager eller slutter sig til den pågældende og i forvejen har fast, lovligt ophold i et EU-land.

Opholdsretten er, medmindre ganske særlige grunde taler derimod, betinget af, at EU-borgeren råder over sådanne indtægter eller midler til sit og sine familiemedlemmers underhold, at de pågældende efter en konkret vurdering ikke kan antages at ville falde det offentlige til byrde.

2.5. Familiemedlemmer med ret til at blive boende efter hovedpersonens død eller udrejse

En EU-borger, der har ret til at opholde sig her i landet som familiemedlem, mister normalt ikke retten til ophold ved hovedpersonens død eller udrejse af Danmark. Der er dog særlige regler for familiemedlemmer til pensionister.

Det samme gælder de fleste tredjelandsstatsborgere. Opholdsretten vil dog herefter være betinget af, at tredjelandsstatsborgeren er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, at den pågældende råder over sådanne indtægter eller midler til sit underhold, at den pågældende ikke falder det offentlige til byrde, og tegner en sygeforsikring, der dækker perioden, indtil den pågældende opnår ret til ydelser efter sundhedsloven, lov om sygehusvæsenet samt lov om svangerskabshygien og fødselshjælp, eller at den pågældende er familiemedlem til en person, der opfylder disse krav.

2.6. Familiemedlemmer med ret til at blive boende efter ophør af ægteskab

En EU-borger, der har ret til at opholde sig her i landet som familiemedlem, mister ikke retten til ophold ved hovedpersonens og dennes ægtefælles skilsmisse eller ophør af ægteskabet ved omstødelse.

En tredjelandsstatsborger, der har ret til at opholde sig her i landet som familiemedlem, mister ikke retten til ophold ved hovedpersonens og dennes ægtefælles skilsmisse eller ophør af ægteskabet ved omstødelse, hvis særlige betingelser er til stede. Afgørelse herom træffes af udlændingemyndighederne.

Opholdsret, der bevares, er efter skilsmissen eller ophøret af ægteskabet ved omstødelse betinget af, at tredjelandsstatsborgeren er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, at den pågældende råder over sådanne indtægter eller midler til sit underhold, at den pågældende ikke falder det offentlige til byrde, og tegner en sygeforsikring, der dækker perioden, indtil den pågældende opnår ret til ydelser efter sundhedsloven, lov om sygehusvæsenet samt lov om svangerskabshygien og fødselshjælp, eller at den pågældende er familiemedlem til en person, der opfylder disse krav.

2.7. Fast samlivsforhold af længere varighed

Reglerne for ægtefæller finder tilsvarende anvendelse i tilfælde, hvor en person over 18 år samlever på fælles bopæl i fast samlivsforhold af længere varighed med en EU-borger over 18 år.

Opholdsret for en samlever er betinget af, at EU-borgeren påtager sig at forsørge ansøgeren.

3. Sociale fordele

Forordning (EØF) nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet

Udøvelse af beskæftigelse og ligestilling

Artikel 7

1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses - og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, i tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.
2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.
3. Arbejdstageren har samme ret til på samme vilkår som indenlandske arbejdstagere at deltage i uddannelse i faglige uddannelsesinstitutioner, omskolings - og revalideringscentre.
4.

I forhold til sociale bistandsydelse er det særligt forordning 1612/68, der har betydning for borgerens retsstilling.

Forordning 1612/68 indeholder de generelle regler vedrørende arbejdskraftens frie bevægelighed. Det er særligt forordningens artikel 7, stk. 2, om ligebehandling i forhold til sociale fordele, der har betydning for anvendelsen af lov om aktiv socialpolitik i forhold til EU-borgere.

EF-Domstolen fortolker sociale fordele som værende alle rettigheder - med eller uden tilknytning til en arbejdskontrakt - som enhver indenlandsk arbejdstager har på grundlag af status som arbejdstager eller på grund af bopæl. Det er en forudsætning, at det skal fremme den vandrende arbejdstagers mobilitet inden for EU, at vedkommende får adgang til denne rettighed.

Sociale fordele omfatter en lang række foranstaltninger, herunder kontanthjælp.

En social fordel, der er omfattet af forordning 1612/68 kan ikke betinges af, at arbejdstageren har opholdt sig i landet i en vis periode.

Forordning 1612/68 stiller ikke krav om, at kontanthjælp skal kunne tages med ud af landet.

Forordning 1612/68 indeholder også regler om, at den vandrende arbejdstagers (eller den selvstændigt erhvervsdrivende m.fl. se pkt. 3.2.2. A) familiemedlemmer afleder ret til ligebehandling fra arbejdstageren.

Det betyder, at den vandrende arbejdstagers familiemedlemmer (eller den selvstændigt erhvervsdrivende m.fl.) kan få ret til fx kontanthjælp i Danmark uden selv at have været i arbejde.

Overgangsordninger for nye medlemslande

I forbindelse med de seneste udvidelser af EU har Danmark i en overgangsperiode indført særlige regler om konkrete opholds- og arbejdstilladelser for borgere fra Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, og Ungarn.

Overgangsordningerne er nærmere beskrevet under »Temaer« på www.bm.dk.

De danske overgangsordninger indeholder følgende hovedelementer:

- Vandrende arbejdstagere fra de omfattede lande kan som andre EU-borgere opholde sig i Danmark i en 6 måneders jobsøgningsperiode.
- Vandrende arbejdstagere fra de omfattede lande skal i overgangsperioden have meddelt en opholds- og arbejdstilladelse for at kunne arbejde i Danmark.
 - Opholds- og arbejdstilladelsen meddeles, såfremt en borger fra et af de omfattede lande har indgået aftale om - eller fået tilbudt fuldtidsbeskæftigelse hos en herværende arbejdsgiver på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. Opholdstilladelsen er betinget af, at arbejdsgiveren er registreret hos de statslige told- og skattemyndigheder.
 - Tilladelsen er knyttet til et konkret job og bortfalder, såfremt vedkommende mister det job på grundlag af hvilket, tilladelsen er meddelt.
- Såfremt en borger fra de omfattede lande bliver ledig, kan vedkommende forblive i Danmark i en seks måneders jobsøgningsperiode.

Kravet om opholds- og arbejdstilladelse

Forudgående opholds- og arbejdstilladelse

Kravet, om at der skal udstedes en konkret opholds- og arbejdstilladelse inden arbejdet begynder, omfatter de arbejdstagere, der er omfattet af overgangsreglerne, hvis de ansættes i et ansættelsesforhold, der ikke er dækket af en overenskomst.

Hvis en arbejdstager fra et af de omfattede lande arbejder uafbrudt i Danmark i mindst 12 måneder efter bestemmelserne i overgangsordningen, kan vedkommende dog skifte til et andet job uden at skulle have en opholds- og arbejdstilladelse.

Forhåndsgodkendelse

Udlændingemyndighederne kan forhåndsgodkende arbejdsgivere, som er omfattet af en gældende dansk overenskomst, til at kunne ansætte statsborgere fra de omfattede lande enten i henhold til overenskomsten eller som specialist, forsker m.v. på en individuel kontrakt. Ansætter en forhåndsgodkendt arbejdsgiver en arbejdstager i overensstemmelse med godkendelsen, skal ansættelsesforholdet blot anmeldes til udlændingemyndighederne, hvorefter arbejdstageren har ret til at påbegynde arbejdet.